

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту історії,
права та міжнародних відносин
Ю.В. Подрез
«01» вересня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань:	08 Право
спеціальність:	081 Право
освітньо-професійна програма:	Право
Мова навчання:	українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН інституту історії, права
та міжнародних відносин
«31» серпня 2021 р.
Голова: Моцак С.І., кандидат
педагогічних наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Назва дисципліни	Основи юридичної клінічної практики
Викладач	Чернадчук Олександр Вікторович, к.ю.н.
Профайл викладача	https://law.sspu.edu.ua/media/attachments/2020/09/08/chernadchuk_k6.pdf
Конт. тел.	+38 050 673 79 28
E-mail:	o.chernadchuk@g.mail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://dl.sspu.edu.ua/course/view.php?id=5788&notifyeditingon=1
Консультації	https://law.sspu.edu.ua/studentam/konsultatsii-vykladachiv

Анотація до дисципліни

Як навчальна дисципліна «Основи юридичної клінічної практики» входить до програми професійної та практичної підготовки ОР «бакалавр» за спеціальністю 081 «Право», що зумовлено професійною значущістю знань, умінь та навичок із предмету як фахової дисципліни.

Мета і завдання дисципліни

Навчальна дисципліна «Основи юридичної клінічної практики» є міжгалузевою правничою дисципліною. Вивчення цієї дисципліни дозволить здобувачам вищої освіти набути практичні навички у виявленні юридичних фактів та їх формалізації у вигляді процесуальних доказів, складанні юридичних документів, наданні юридичних консультацій клієнтам (шляхом їхнього консультивання) та вчинення певних юридично значимих дій на безоплатній основі.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 6.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 8.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 9.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК 11.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного

демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних (фахових) компетентностей спеціальності:**

СК 7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК 11. Здатність визначати належні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Формат дисципліни «Основи юридичної клінічної практики»

Обсяг дисципліни

Вид занять	Загальна кількість годин
	120 годин
лекції	18
практичні заняття/ семінарські	22
консультації	2
самостійна робота	78

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс навчання	Семестр	Кількість кредитів/годин	Кількість змістовних модулів	Форма контролю	Обов'язкова/вибіркова
2023/2024	2	3-й	4 кредити/ 120 год.	1	Іспит	Обов'язкова

Результати навчання

ПРН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН 11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН 12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН 18. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

ПРН 24. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН 25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Тематичний план вивчення дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Основи юридичної клінічної практики» складається з 7 тем.

Тема 1. Організація діяльності юридичної клініки: загальні засади.

Тема 2. Нормативно-правова основа діяльності юридичної клініки.

Тема 3. Організація діловодства в юридичній клініці.

Тема 4. Юридичне консультування.

Тема 5. Методика вирішення звернень з правових питань.

Тема 6. Методика складання процесуальних документів

Тема 7. Представництво інтересів клієнта у різних інституціях.

Політика дисципліни

У процесі організації навчання застосовуються різні *способи передачі і сприйняття навчальної інформації*, зокрема:

- словесні (лекція, консультація, пояснення, бесіда);
- наочні (презентація, демонстрація);
- практичні (семінарське заняття; різного роду правові завдання, задачі, тести, доповіді, реферати, презентації, ділові ігри тощо).

Навчальна робота студента організовується та здійснюється під керівництвом викладача та/або самостійно. Зокрема: здобувачі вищої освіти працюють з нормативно-правовими актами, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання, тести, есе), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти, спрямованими на **формування soft skills**: критичне мислення, комплексне розв'язання проблем, оригінальність, креативність, міркування та створення ідей, комунікативні навички та навички самоорганізації, уміння працювати з інформацією.

Методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт, інформація про методи навчання та форми оцінювання розміщені разом із робочою програмою дисципліни на сайті кафедри в розділі «Освітні компоненти» ОПП 2021 та на платформі Moodle.

Несвоєчасно виконані завдання не можуть бути оцінені у максимальну кількість балів, передбачену за їх виконання.

Пропущені семінарські заняття слід відпрацювати (згідно з графіком консультацій викладача).

У межах курсу передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка.

У студентів є можливість відпрацьовувати навички, отримані під час вивчення дисципліни, залучаючись до роботи в Юридичній клініці СумДПУ імені А.С.Макаренка в якості консультантів.

Академічна доброчесність

Учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності

вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Факти порушення особами, що навчаються, норм Кодексу академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка виносяться на розгляд Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Університету, він може звернутися за консультацією до Комісії.

За порушення правил академічної доброчесності особи, що навчаються в університеті, можуть бути притягнуті до таких форм відповідальності як: попередження; повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); позбавлення академічної стипендії; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з університету.

Система оцінювання та вимоги

Під час оцінювання результатів навчання застосовується накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання якості виконання студентами всіх видів аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованих на опанування навчального навантаження шляхом поточного та підсумкового контролю. Система оцінювання курсу реалізується згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів під час відвідування лекцій, роботи на практичних заняттях, виконання тестових завдань та виконання інших видів самостійної роботи.

Поточний контроль складається з таких компонентів:

- **50 балів:** робота на **практичних** заняттях – підготовка доповідей, усні відповіді, участь в обговоренні питань / дискусіях, виконання практичних індивідуальних завдань, виконання тестових завдань, розв'язання задач тощо.

- **25 балів:** контроль **самостійної роботи** – підготовка до семінарів та опрацювання теоретичного матеріалу, виконання домашніх завдань, написання й рефератів тощо.

- **25 балів:** результат підсумкового контролю (екзамен).

Разом – **100 балів**

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Література:

1. Комісаров О. Г. Основи діловодства: документування та документообіг : навч. посібник / О. Г. Комісаров, А. П., Купін А. С. Савельєв. – Запоріжжя, 2005.

2. Павлик П. М. Процесуальна документація: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]/П. М. Павлик, Ж. В.Удовенко, Т. М. Кілічава — К.: Центр учбової літератури, 2009 — 464 с.

3. Практикум з цивільного процесуального права України : Навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / За заг. ред. І.С Ярошенко. -К. : ВД Дакор, 2016. - 348 с.

4. Перунова О. М. Деякі аспекти документування у процесуальній формі цивільного судочинства / О. М. Перунова // Форум права. – 2015. – № 1. – С. 245–249.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року (зі змінами і допов.) Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. Ст. 141.

2. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 червня 2011 р. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 51 Ст. 577.

3. Про виконавче провадження: Закон України від 02 червня 2016 року. Відомості Верховної Ради України. 2016. №30. Ст.542.

4. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 р. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47 Ст. 256.

5. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 27 Ст.282.

6. Етичний кодекс юридичної клініки в Україні, прийнятий на З'їзді Асоціації юридичних клінік України 25 серпня 2005 р.

7. Наказ Міністерства освіти і науки України Про затвердження Типового положення про юридичну клініку вищого навчального закладу від 03 серпня 2006 р. № 592.

8. Стандарти діяльності юридичних клінік України, схвалені на Всеукраїнському З'їзді Асоціації юридичних клінік України. протокол № 02 від 19 червня 2014 р.

Періодичні видання:

1. Вісник національної асоціації адвокатів України <https://unba.org.ua/activity/category/42-visnyky.html>

2. Юридична практика <https://pravo.ua/>

Інформаційні ресурси:

3. <http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України

4. <http://www.president.gov.ua> – представництво Президента України

5. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)

6. <https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України

7. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України

8. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
9. <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
10. <http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
11. <http://irbis-nbuv.gov.ua> – сайт Національної юридичної бібліотеки України
12. <http://ru.wikipedia.org/wiki> – Сайт вільної енциклопедії Вікіпедія
13. <https://eu-ua.org/yevrointehratsiia/osvita> – Освіта. Сайт «Євроінтеграційний портал»
14. <https://info.edbo.gov.ua/registry/> – Єдина державна електронна база з питань освіти
15. <https://www.ligazakon.ua/ua/> – Інформаційно-правова система Ліга Закон
16. <https://reyestr.court.gov.ua/> – Єдиний державний реєстр судових рішень
17. <https://legalclinics.in.ua/> – Асоціація юридичних клінік України
18. <http://www.fupp.org.pl/en/legal-clinics/history> – FUNDACJA UNIWERSYTECKICH PORADNI PRAWNYCH